

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:1

2016-11-10

S2016/07041/FST (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag om översyn av förordningen (2000:7) om stöd till handikapporganisationer

---

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en översyn av regelverk och inriktning av förordningen (2000:7) om stöd till handikapporganisationer. I uppdraget ingår också att se över om de nuvarande formerna för grundbidrag, medlemsbidrag, föreningsbidrag, merkostnadsbidrag och medel för samarbete bör förändras. Förslaget ska ha de beviljade ekonomiska ramarna som utgångspunkt. Översynen ska ske i samråd med representanter från funktionshinderrörelsen. I uppdraget ingår också att genomföra en konsekvensanalys av förändrade förordningskriterier samt att genomföra relevanta kommunikationsinsatser.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 december 2017. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Socialstyrelsen har i uppdrag att fördela medel till funktionshinderorganisationer enligt bestämmelserna i förordningen (2000:7) om statsbidrag till handikapporganisationer. Syftet med bidraget är att stödja funktionshinderorganisationernas arbete för full delaktighet, jämlikhet och jämställdhet i samhället för kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning. För att beviljas stöd behöver organisationen uppfylla vissa kriterier som anges i förordningen.

Den 1 juli 2000 infördes ett nytt system för statsbidrag till funktionshinderorganisationer. Syftet var bland annat att omfördela statsbidraget till förmån för nya och relativt nystartade organisationer samt att formalisera statsbidragssystemet så att det blev mer rättvist, enkelt och tydligt.

I regleringsbrevet för 2003 fick Socialstyrelsen uppdraget att utreda hur reglerna för statsbidragssystemet hade tillämpats. Utredningen som blev klar 2005, visade bland annat att 13 nya organisationer hade tillkommit och att statsbidraget omfördelats från de etablerade organisationerna till yngre organisationer. Omfördelningen medförde dock en del negativa effekter för ett antal funktionshinderorganisationer vilket kompenseras genom en tillfällig extra tilldelning av statsbidrag.

Den 1 januari 2008 försvann möjligheten att få etableringsstöd till ny-startade organisationer. Samtidigt infördes en reducering av bidraget under två efterföljande år beroende på om organisationen föregående år hade uppfyllt kriterierna men inte fått bidrag eller om organisationen inte längre uppfyllde kriterierna för rikstäckning men blivit beviljad föregående år.

Det finns ett behov att återigen se över kriterierna för statsbidraget till funktionshinderorganisationerna. Anledningen är bland annat att antalet organisationer som uppfyller kriterierna för att få bidrag har ökat kraftigt. Behoven hos organisationerna skiljer sig också allt mer. Kriterierna för stödet har uppfattats som otydliga då stödet täcker in både organisationer av patienter, så kallade patientorganisationer och organisationer av personer med funktionsnedsättning. Med begränsat statsstöd får också funktionshinderorganisationerna allt svårare att driva både intressepolitiskt arbete och tillgodose medlemmarnas behov. Samtidigt efterfrågas brukarperspektivet allt mer av kommun och landsting. Översynen ska utgå från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och syfta till att stödja funktionshinderorganisationernas arbete för full delaktighet, jämlikhet, och jämställdhet i samhället för personer med funktionsnedsättning.

Patientorganisationerna utgör en del av funktionhinderrörelsen men har av naturliga skäl ett stort fokus på samverkan och påverkansarbete på hälso- och sjukvård. Vård- och omsorgsanalys har i rapporten Sjukt engagerad – en kartläggning av patient- och funktionshinderrörelsen (Vårdanalys 2015:4), pekat på att förbund med personer med kronisk sjukdom och personer med funktionsnedsättning dominerar rörelsen. De stora sjukdomsgrupperna finns i regel företrädna i en eller flera organisationer. Däremot saknas organisationer som tydligt representerar grupper där patienter har flera kroniska sjukdomar. Enligt rapporten samlar organisationerna som median omkring tre procent av alla individer med den diagnos eller funktionsnedsättning som de företräder. Rapporten tar även upp att för personer med psykisk ohälsa som depression och ångestsjukdomar är täckningsgraden i organisationerna mycket låg.

Närmare om uppdraget

Ett jämställdhetsperspektiv bör beaktas vid översynen. Stödet till funktionshinderorganisationerna ska främja demokrati och delaktighet,

med respekt för jämställdhet och människors lika värde. Översynen bör även inkludera de behov av förordningsändringar som Socialstyrelsen identifierar, definiera vad som i förordningen bör avses med funktionshinderorganisation samt beakta följande:

- inriktningen för organisationens arbete
- organisationernas storlek
- förändrade former för organisering i förhållande till tidigare krav
- medlemsantal i förhållande till representation av en unik målgrupp
- stöd för intressepolitik i förhållande till medlemsbehoven
- representation och legitimitet från målgruppen
- komplexiteten i behoven och förutsättningarna hos medlemmarna
- merkostnader på grund av målgruppens specifika behov
- omfattningen av organisationernas verksamhet
- samarbetsstrukturernas villkor
- geografiska förutsättningar beroende på målgrupp

På regeringens vägnar

Åsa Regnér

Christina Velander

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Utbildningsdepartementet/UF
Socialstyrelsen